

THÔNG TIN LUẬN ÁN TIẾN SĨ

Tên đề tài: Nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến thực hiện kế toán môi trường và tác động của thực hiện kế toán môi trường đến thành quả hoạt động của các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam.

Chuyên ngành : Kế toán Mã số: 9340301

Họ và tên nghiên cứu sinh : Dương Thị Thanh Hiền Khóa: 08

Người hướng dẫn khoa học : Hướng dẫn 1. TS Hồ Tuấn Vũ
: Hướng dẫn 2. PGS.TS Đoàn Ngọc Phi Anh

Cơ sở đào tạo : Đại học Duy Tân

1. Những kết quả chính của luận án

Nghiên cứu đã tổng quan được cơ sở lý luận một cách khoa học về thực hiện kế toán môi trường, các nhân tố ảnh hưởng đến thực hiện kế toán môi trường và tác động của việc thực hiện kế toán môi trường đến thành quả hoạt động của doanh nghiệp.

Trên cơ sở kế thừa và phát triển thêm từ các nghiên cứu đã công bố, luận án đã xây dựng được mô hình nghiên cứu lý thuyết với 44 quan sát, 8 nhân tố ảnh hưởng độc lập, gồm: sự hỗ trợ của nhà quản lý, nguồn lực tài chính, trình độ công nghệ, trình độ của nhân viên kế toán, đặc điểm doanh nghiệp, áp lực các bên liên quan, quy định pháp luật, sự thay đổi môi trường, kế toán môi trường (nhân tố trung gian) và 1 nhân tố phụ thuộc là thành quả hoạt động trong các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam. Các quan sát kiểm định cho kết quả với độ tin cậy cao, chứng tỏ mô hình nghiên cứu phù hợp với thực trạng và có ý nghĩa thực tiễn khi được vận dụng vào trong các doanh nghiệp đặc thù là ngành thủy sản tại Việt Nam hiện nay.

2. Những đóng góp mới của luận án

Kết quả nghiên cứu của luận án có ý nghĩa cả về mặt lý luận và thực tiễn:

Đóng góp về mặt lý luận:

Thứ nhất, luận án góp phần bổ sung vào cơ sở lý thuyết về các nhân tố ảnh hưởng đến thực hiện kế toán môi trường, cũng như tác động của thực hiện kế toán môi trường đến thành quả hoạt động của các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam.

Thứ hai, luận án thông qua các lý thuyết nền tảng và các nghiên cứu trước đề xuất mô hình nghiên cứu các nhân tố ảnh hưởng đến thực hiện kế toán môi trường và tác động của thực hiện kế toán môi trường đến thành quả hoạt động của doanh nghiệp. Trong đó, luận án điều chỉnh bổ sung thang đo của nhiều biến để kiểm định mức độ ảnh hưởng của các nhân tố đến thực hiện kế toán môi trường và mức độ ảnh hưởng của thực hiện kế toán môi trường đến thành quả hoạt động.

Thứ ba, kết quả có được từ luận án không chỉ bổ sung vào khoảng trống trong nghiên cứu, mà còn cung cấp và hoàn thiện khuôn khổ lý thuyết giúp giải thích cho việc thực hiện kế toán môi trường trong các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam, làm cơ sở cho những nghiên cứu sau này về thực hiện kế toán môi trường.

Đóng góp về mặt thực tiễn

Thứ nhất, luận án đã cung cấp bằng chứng thực nghiệm về mức độ ảnh hưởng của các nhân tố đến thực hiện kế toán môi trường và tác động của thực hiện kế toán môi trường đến thành quả hoạt động trong các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam. Do luận án được

coi là kịp thời và góp phần thúc đẩy tổ chức thực hiện kế toán môi trường trong các doanh nghiệp thủy sản, một trong những ngành kinh tế mũi nhọn, giữ vai trò quan trọng trong sự phát triển của nền kinh tế Việt Nam với quy mô ngày càng mở rộng.

Thứ hai, kết quả nghiên cứu của luận án góp phần thúc đẩy sự hỗ trợ của nhà quản lý trong việc thực hiện kế toán môi trường khi đã thấy rõ được những lợi ích và tác động tích cực của kế toán môi trường đến thành quả hoạt động của DN, góp phần củng cố và làm hài lòng các mối quan hệ trong và ngoài DN khi việc thực hiện kế toán môi trường, đồng thời làm gia tăng trách nhiệm của nhà quản lý với môi trường khi tiến hành sản xuất kinh doanh liên quan, hướng tới mục tiêu gia tăng lợi ích kinh tế, bảo vệ môi trường và phát triển bền vững.

Thứ ba, kết quả nghiên cứu của luận án là tài liệu tham khảo phục vụ cho giảng dạy và cho các nghiên cứu khác có liên quan đến kế toán môi trường trong doanh nghiệp

3. Khả năng ứng dụng thực tế

Việc phát triển ngành thủy sản mang lại nhiều lợi ích về kinh tế - xã hội nhưng cũng không ít những tác động về môi trường. Do đó cần phải có những định hướng rõ ràng để có thể hài hòa giữa lợi ích kinh tế, xã hội và lợi ích về môi trường. Thực hiện kế toán môi trường trong các doanh nghiệp thủy sản cũng phải được quan tâm, bởi đây là trung tâm thông tin của doanh nghiệp, các thông tin kế toán phải trung thực, minh bạch cũng sẽ góp phần vào sự phát triển của các doanh nghiệp thủy sản. Kết quả nghiên cứu cho thấy sự tác động thuận chiều, có ý nghĩa thống kê gồm các nhân tố sự hỗ trợ của nhà quản lý, trình độ nhân viên kế toán, trình độ công nghệ, áp lực các bên liên quan, đặc điểm kinh doanh, nguồn lực tài chính, các quy định và sự thay đổi của môi trường. Đồng thời kết quả nghiên cứu cũng cho thấy thực hiện kế toán môi trường tác động mạnh đến thành quả hoạt động của doanh nghiệp thủy sản tại VN. Do đó nghiên cứu là cơ sở để các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam gia tăng các biện pháp thúc đẩy thành quả hoạt động của mình thông qua việc thực hiện kế toán môi trường trong gia đoạn hiện nay.

4. Hướng nghiên cứu tiếp theo

Mẫu của nghiên cứu mặc dù đảm bảo yêu cầu của nghiên cứu. Tuy nhiên trong tương lai các đề tài tiếp theo nên tăng cỡ mẫu để có kết quả khái quát hơn và mang tính đại diện cao hơn.

Nghiên cứu sau có thể mở rộng, bổ sung thêm các nhân tố ảnh hưởng đến thực hiện kế toán môi trường và tác động của nó đến thành quả hoạt động thông qua việc nghiên cứu tổng quan, nghiên cứu định tính (tham khảo ý kiến của các chuyên gia khác). Một số nhân tố như đặc điểm của lãnh đạo, nhận thức lãnh đạo về lợi ích của thực hiện kế toán môi trường, nhân tố văn hóa doanh nghiệp, nhân tố tôn giáo, nhân tố kiểm toán...

Các nghiên cứu khác có thể tiếp tục thực hiện trong các doanh nghiệp thuộc các ngành nghề khác nhau. Kế toán môi trường mặc dù hiện nay vẫn được hạch toán chung với kế toán truyền thống (bao gồm cả kế toán tài chính và kế toán quản trị) nhưng nhiều nội dung hạch toán vẫn cần được làm rõ và nghiên cứu thêm. Hiện nay vẫn còn ít nghiên cứu về thực hiện kế toán môi trường ở các lĩnh vực sản xuất cụ thể, để tìm ra nhân tố đặc trưng quyết định đến sự thành công của thực hiện kế toán môi trường. Hướng nghiên cứu tiếp theo có thể mở rộng nghiên cứu thực hiện kế toán môi trường tại nhiều lĩnh vực như hóa chất, da giày, sản xuất vật liệu xây dựng, điện tử... Ngoài ra, các nghiên cứu tiếp theo có thể đề cập đến nhiều góc độ khác nhau liên quan đến thực hiện kế toán môi trường, như chất lượng hệ thống thông tin kế toán môi trường, mức độ thực hiện, mức độ tham gia vào việc ra quyết định của kế toán môi trường....

DANH MỤC CÔNG TRÌNH CỦA TÁC GIẢ

I. Bài báo Quốc tế

1. **Duong Thi Thanh Hien**, Ho Tuan Vu, Doan Ngoc Phi Anh. (2023). Evaluating the influence of environmental accounting practices on the operational efficiency of seafood businesses in Vietnam. *Problems and Perspectives in Management*. 21(4), 150-165.

[http://dx.doi.org/10.21511/ppm.21\(4\).2023.12](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.21(4).2023.12) (Tạp chí Scopus Q2)

2. **Duong, T. T. H.**, Nguyen, T. H. S., & Nguyen, K. T. H. (2022). Factors affecting the implementation of environmental management accounting: A case study in manufacturing enterprises in Danang City. *Journal of Hunan University Natural Sciences*, 49(6).

<https://doi.org/10.55463/issn.1674-2974.49.6.22>.

II. Bài báo đăng trên Kỷ yếu hội thảo quốc tế

3. **Duong Thi Thanh Hien**, Ho Tuan Vu, Doan Ngoc Phi Anh (2022). Literature review of factors affecting environmental accounting and research gaps in Vietnam. *The International Conference on Accounting and Finance – ICOAF 2022*. ISBN: 978-604-84-6652-7.

4. **Duong Thi Thanh Hien**, Ho Tuan Vu (2022). Impact of environmental accounting on performance – a study in manufacturing enterprises in Danang city, Vietnam. *Conference Proceedings. The 5th International Conference on Finance, Accounting and Auditing - ICFAA 2022*. ISBN: 978-604-330-552-4.

5. **Duong Thi Thanh Hien**, Nguyen Khanh Thu Hang, Doan Ngoc Phi Anh, Ho Tuan Vu (2022). Factors affecting the implementation of environmental management accounting: a case study in manufacturing enterprises in Danang city. *Conference Proceedings. The 5th International Conference on Finance, Accounting and Auditing - ICFAA 2022*. ISBN: 978-604-330-552-4.

6. **Duong Thi Thanh Hien**, Ho Tuan Vu, Nguyen Khanh Thu Hang (2023). Environmental accounting and alignment with IFRS for sustainable development. *International Conference 2023 Accounting, Economics, Finance and Management: A Sustainability Development Perspective - ICAEFM 2023*. ISBN: 978-604-79-3880-3.

7. **Duong Thi Thanh Hien**, Ho Tuan Vu, Doan Ngoc Phi Anh, Nguyen Khanh Thu Hang (2023). The Implementation of Environmental Accounting in Developing Countries: The Vietnamese Manufacturing Enterprises Case. *Conference Proceedings. The 6th International Conference on Finance, Accounting and Auditing (ICFAA 2023), 20/12/2023, Ha Noi*. ISBN: 978-604-330-957-7

8. **Duong Thi Thanh Hien**, Ho Tuan Vu, Nguyen Khanh Thu Hang (2023). Environmental accounting and alignment with IFRS for sustainable development. *The International Conference on Accounting, Economics, Finance, and Management: A Sustainability Development Perspective (ICAEFM 2023), 25-26/8/2023, Nha Trang*. ISBN: 978-604-79-3880-3.

III. Bài báo đăng trên Tạp chí Ngành trong nước

9. **Dương Thị Thanh Hiền** (2021). Chi phí môi trường trong kế toán quản trị môi trường tại doanh nghiệp. *Tạp chí Tài chính*. ISSN 2615-8973. Số 10/2021(762).

10. **Dương Thị Thanh Hiền**, Hồ Tuấn Vũ (2022). Kế toán quản trị môi trường - Tổng quan nghiên cứu trên thế giới và định hướng phát triển tại Việt Nam. *Tạp chí Kế toán & Kiểm toán*. ISSN 1859-1914. Số 3/2022(222).

11. **Dương Thị Thanh Hiền**, Nguyễn Thị Hồng Sương, Nguyễn Khánh Thu Hằng (2022). Các nhân tố ảnh hưởng đến kế toán quản trị môi trường trong các doanh nghiệp sản xuất tại Đà Nẵng. *Tạp chí Tài chính*. ISSN 2615-8973. Số 3/2022(773).

12. **Dương Thị Thanh Hiền** (2022). Mối quan hệ giữa kế toán quản trị và hiệu quả hoạt động của các doanh nghiệp. *Tạp chí Tài chính*. ISSN 2615-8973. Số 9/2022(785).

13. **Dương Thị Thanh Hiền** (2022). Thành quả hoạt động và đo lường thành quả hoạt động. *Tạp chí Kế toán & Kiểm toán*. ISSN 1859-1914. Số 9/2022(228).

14. **Dương Thị Thanh Hiền**, Võ Hồng Hạnh (2022). Kế toán chi phí dòng vật liệu ở các nước đang phát triển và thực tiễn áp dụng tại các DN thủy sản Việt Nam. *Tạp chí Kế toán & Kiểm toán*. ISSN 1859-1914. Số 4/2022(223).

15. **Dương Thị Thanh Hiền** (2023). Thực trạng kế toán môi trường trong các doanh nghiệp thủy sản tại Việt Nam. *Tạp chí Tài chính*. ISSN 2615-8973. Số 5/2023(800).

IV. Bài báo đăng trên Tạp chí hội thảo quốc gia

16. **Dương Thị Thanh Hiền**, Hồ Tuấn Vũ (2022). Tác động của kế toán môi trường đến kết quả hoạt động – Nghiên cứu tại các doanh nghiệp sản xuất trên địa bàn Thành phố Đà Nẵng, Việt Nam. *Hội thảo khoa học quốc gia về Kế toán & Kiểm toán - VCAA 2022*. ISBN: 978-604-330-509-8.

V. Đề tài Nghiên cứu khoa học của Giảng viên

17. Các nhân tố ảnh hưởng đến thực hiện kế toán quản trị môi trường tại các doanh nghiệp sản xuất – Nghiên cứu trên địa bàn thành phố đà nẵng (2022). Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở, Trường Đại học Duy Tân, 6/2022 (**Chủ nhiệm đề tài: Dương Thị Thanh Hiền** – Mã số đề tài: Đ21-22 KT1-2 – Công nhận ngày 20/7/22 theo QĐ số 2533/QĐ-ĐHDT)

18. Kế toán môi trường và kết quả hoạt động của các doanh nghiệp – Bằng chứng thực nghiệm tại các doanh nghiệp sản xuất trên địa bàn thành phố Đà Nẵng (2022). Đề tài nghiên cứu khoa học cấp cơ sở, Trường Đại học Duy Tân, 12/2022 (**Chủ nhiệm đề tài: Dương Thị Thanh Hiền** – Mã số đề tài: Đ21-22 KT4-1 – Công nhận ngày 07/01/23 theo QĐ số 82/QĐ-ĐHDT)

Nghiên cứu sinh

Dương Thị Thanh Hiền